

John	Bence de bu hatırlamamız gereken bir nokta Gerry. Esther nasıl not tutulacağına dair bir örnek düşünüp anlatmanı isteyebilir miyim?
Esther	<p>1. Kitap'ın 2. Bölüm'ündeki engellilik konusunu çalışıyor olsaydım ve bölüme yeni başlıyor olsaydım; her zaman için, önce bölümün ders içeriğini okurdum çünkü dersin ne hakkında olduğunu, ana noktaların ne olduğunu ve nelere dikkat etmem gerekeceğini gördüm. Bu aynı zamanda okumayı ne şekilde bölerek okumam gerektiğine dair bir fikir de verir. Böylece nerelerde durup not tutmam gerekeceğini de anlamış olurum. Ve notlarıma, ders içeriğine göre; ilk izlenimlerim şöyle, bölümde şu konulardan bahsedilecek şekilde başlayabilir ve aklımda konuyu bir çerçeveye oturtmuş olurum. Bu çerçeveyi yazmak çok faydalı olacaktır.</p> <p>Sonra bölümün giriş kısmını okurdum ki, bölümün ne hakkında olacağına dair daha fazla ayrıntı öğrenebileyim. Ben aynı zamanda okuduğumun sonuna da baştan göz atmayı sevenlerdenim.</p> <p>Biliyorum herkes bunu yapmaktan hoşlanmaz ama ben bölümün sonuç kısmına kadar okumayı gözden geçiririm ve bitirdiğimde bu bölümde neler görmüş olacağıma bakarım. Sonuçta, şimdiden anlamayacağım kısımlar olduğunu görürüm ve muhtemelen bir iki not alırım ve bölümün olası ana noktalarını yazarım. Sonradan bu noktalarla gerideki daha ayrıntılı anlatımları karşılaştırabilirim. Böylece, ana nokta olarak, birinci bölümde okuduğum, sosyal kontrüksiyon (construction) fikrinin ve sosyal konstrüksiyonizm (constructionism) yaklaşımının engellilik örneği üzerinden nasıl anlatıldığını görürüm.</p> <p>Sonuç olarak, bölümde, engelliliğe ne açıdan yaklaşılacağını anlamış olurum. Girişteki iki fikir bana oldukça yeni gelebilir; bunlardan biri engellilik üzerine tıbbi söylem olabilir. Her ne</p>

	<p>kadar söylem birinci bölümün konusu idiye de, tıbbi söylem zor bir terim olabilir. Ayrıca engelliliğin sosyal modelinden bahsedilmektedir ve bu noktada bu terim ne demektir bilemiyorum. Bütün bunların notunu tutarım. Büyük ihtimalle, ders metninin üzerine bu ifadeler geçtiğinde birer yıldız ya da soru işareti koyarak bilmediğim şeyleri işaretlemiş olurum. Bu sayede ileride bunlara özellikle dikkat edip ne olduklarını anlayabilirim.</p> <p>Sonra engelli insanların yaygın temsillerini anlatan ikinci bölüme başlarım. Sevinirim çünkü bunun ne anlama geldiğini biliyorum, zor bir kavram değil ve hızlıca bu bölümün kaç sayfa olduğuna göz atarım. Sekiz sayfa yani uzunca olduğunu görürüm ama bölümün çoğunun etkinlikler ve engelliler üzerine değişik görüşler bildirilen okuma özetlerinden oluştuğunu görürüm.</p> <p>Böylece, o kısım üzerinde çalışırım ve bunu yapış şeklim, önce bütün bölümü gözden geçirmek, bölümlerin özetlerine bakmak, ve böylece neyin beni beklediğini anlamak ve bir iki not almak şeklinde olur. Sonra bölümü daha dikkatlice ve yavaşça çalışırım ve bu sefer aldığım notlar ana noktaların içini doldurur. Tüm ayrıntı ve örnekleri incelemeye ihtiyacım yoktur, bunlara sonradan geri gidip bakabilirim. Bunlar bana engellilerin yaygın temsillerinin değişik çeşitlerini anlattığından, bu çeşitlerin herbirinin ne olduğuna dikkat ederim.</p> <p>Yani değişik bir noktaya geldiğimi hissettiğim her seferinde, o noktayı not alırım. Sonra kitabı bir kenara bırakıp bir liste yapmaya başlarım: okuduğumdan çıkardığım ana temalar nelerdir, hangi sorularım cevaplanmadı, etkinlikten ne örnekler öğrendim. Böyle başlarım ve sonra muhtemelen durur birşeyler içerim ve ne kadar iyi çalıştığımı düşünürüm. Sonra ise, bir sonraki okumayı yapmaya başlarım.</p>
John	Çok iyi bir yaklaşıma benziyor. Öncelikle

	<p>bölümün sonuna bakıp seni nelerin beklediğini görmek isteme fikrinden çok etkilendim. Ben böyle yapamıyorum çünkü birilerinin benim için sıralayarak yazdığı bir metnin sonuna atlamak ve 'katilin kim olduğunu' arada yazanları okumadan öğrenmekten pek hoşlanmıyorum. Bu yüzden ben metinde ilerledikçe ana noktaları keşfetmeyi tercih ediyorum.</p> <p>Ama başka açılardan bence anlattıkların eldeki materyal ile en etkin şekilde muhatap olma sürecinin kesinlikle ideal örneği. Ayrıca not tuttuğumuz materyal ile ilgili olarak seçici olmak gerekir; sadece önemli noktaları yazıp örnekler, resimler ve bu tarz başka şeyleri daha düşük önemde kabul etmemiz gerektiğinden bunlar hakkında çok ayrıntılı not tutmaya ihtiyacımız yok.</p> <p>Şu ana kadar konuştuklarımız çok faydalı, ancak kısaca bahsetmemiz gereken bir başka konu bence not tutma sürecinde yapmaktan kaçınmamız gerekenler. Esther ne dersin, not tutarken yapmamamız gerekenler konusunda aklına gelen bir şeyler var mı?</p>
Esther	<p>Benim için en büyük tehlike ve dikkat etmem gereken konu çok fazla fosforlu kalem kullanmaktan kaçınmak. Bunlar metindeki belli noktaları yakalamak ve geri döndüğünüzde kolaylıkla bu noktaları bulmak için faydalıdır ama aynı zamanda çok edilgen bir not tutma şekli olduğu için de tehlikelidirler. Bir metni okurken pek çok cümleyi işaretliyorsam kendimi çok çalışıyor görebilirim ama aslında çok fazla düşünmüyordumdur ve dönüp baktığımda metnin yarısını hatta her kelime önemli gibi geldiğinden daha da fazlasını fosforlu kalemle işaretlemiş olabilirim. Sorun şu ki, o sırada, metnin üzerinde daha önce konuştuğumuz şekilde düşünerek çalışmıyorsunuz ve okumanızı çok edilgen bir şekilde yapıyorsunuz.</p> <p>Hiçbir zaman fosforlu kalemle çalışmayın demiyorum. Bazen bir metinde üç ana nokta</p>

	<p>vardır dendiğinde, birinci, ikinci ve sonuncu gibi kelimelerin altını çiziyorum ama yine de yaptığım işi düzgün yapmak istiyorsam daha önce anlattığım şekilde not tutuyorum.</p>
John	<p>Bence bu çok önemli bir uyarı. Özellikle edilgenliği sebebiyle ben de fosforlu kalem kullanma konusunda aynı fikirdeyim. Bazen ilk sayfada çok ölçülü çalışıyorum ve sadece bir iki yerde sarı fosfor görebiliyorsunuz ama bölümün son sayfasına geldiğimde sarıyla kaplanmamış çok az yer kalmış oluyor. Git gide daha fazla şey önemliymiş gibi geliyor. Bu aslında edilgen bir şekilde alt çizmekten kaynaklanıyor; düşünmeyi bırakmış ve herşeyin altını çizmiş buluyorum kendimi. Bu kaçınmamız gerekenlerden biri o zaman. Gerry senin buna eklemek istediğin bir şey var mı?</p>
Gerry	<p>Evet, not tutmaya edilgen bir yaklaşımınız varsa, çok fazla not alırsınız ve amacımız not tutarak metin üzerinde düşünmek ve daha sonra kullanacağınız notlar almakken, çalışmanız bittiğinde orijinal bölüm kadar uzun notlara sahip olacaksınız ve bunlar dersin sonunda tekrar yapmak istediğinizde pek de işinize yaramayacak. Bilmemne kitabının bilmemne bölümü üzerine aldığınız notlara dönüp baktığınızda, bunların bölümden daha uzun olduğunu farkederseniz ortada küçük bir sorun var demektir.</p> <p>Benim vurgulamak istediğim bir başka konu ise esnek ve uyumlu olmanın önemi. Bazı bölümler, bazı kaynaklar fosforlu kalemle çizmeye ya da fazla not tutmaya daha uygun olabilirler. O zaman yaklaşımınızı değiştirirsiniz. Yine de önemli olan; ne yaparsanız yapın, metne sadece bakmakla herşeyi öğreniverecekmişsiniz gibi değil, etkin ve özenli bir şekilde yaklaşmaktır.</p>
John	<p>Bu söylediğinin, etkin not tutmanın metni anlamak için çok önemli olduğu noktasını yani bu programın ana temasını tekrar vurguladığını düşünüyorum.</p> <p>Peki hepimizin ders materyali üzerinde çok iyi</p>

	not tuttuğumuzu farzedelim. Gerry, notları aldıktan sonra onlarla ne yapacağız?
Gerry	Zaten notların ENÖ'ler ya da tekrar yapmak için kullanılabileceğini söylemiştik. Ama not tutmak, size dersin bütünü hakkında fikir verdiği ve bu açıdan tekrar eden değişik kavram, tema veya tartışmaları çapraz referanslamanızı sağladığı için de önemlidir. Notlar sayesinde dersin ilerki kısımlarında karşınıza daha önce karşılaştığınız bir konu çıktığında bunu daha önce görmüştüm diyerek eski notlarınıza dönüp onlara eklemeler yapabilirsiniz. Böylece dersin bütünlüğü korunmuş olur ve bence etkin ve özenli not almak daha sonra dersle ilgili tekrar yaparken çok fayda sağlar.
John	Gerry teşekkürler. Esther buna eklemek istediğin herhangi bir şey kaldı mı?
Esther	<p>Bir iki nokta kaldı. Not tutmanın bir başka faydası, neyi anlamadığınızı ve çok zor bulduğunuzu teşhis etmenizi sağlaması. Bu konuyla ilgili olarak eğitmeninizle görüşmek isteyebilirsiniz. Gecenin geç saatlerinde çalışıyorsanız eğitmeninizle hemen irtibat kuramayabilirsiniz ama notlarınıza bunu anlamadım yazabilirsiniz. Notlarınız üzerine daha sonra düşündüğünüzde hala konuyu anlamadığınızı farkederseniz, eğitmeninizi arar ya da bir özel derse gider sorunuzu sorabilirsiniz. Not tutmak bu açıdan da faydalıdır.</p> <p>Gerry notların nasıl kullanılabileceğini anlatırken, yararlı olabilmeleri için, notları tutarken iyi alıntılama yapmak gerektiği aklıma geldi. Notun hangi bölümden ve bölümün hangi altbölümünden alındığı yazılmalı, hatta notların yanına kitaptaki sayfa numaraları da konmalı. Notlarınıza aylar sonra bakıp da nereden geldiklerini bilmemek kadar sinir bozucu bir şey olamaz. Hepsinin izini ders kitabında sürmek için saatler harcamanız gerekir. Ya da bazen kısa bir alıntı yazmışsınızdır ve ENÖ'de kullanacaksınız, ancak atıf bilgilerini, kimin alıntılındığını, tarihini notlarınıza</p>

	<p>yazmamışsınızdır ve tabii tüm kitabın içinde arayıp yeniden bulmanız gerekir. O zaman notlarınızın işe yaramasını istiyorsanız, her zaman biraz titiz davranmanız iyidir. Ben not tutarken çok dikkatliyimdir, tam olarak nereden aldığımı, tarihini yazarım. Eğer belli bir kişinin fikirlerini not alıyorsam ismini yazarım. Böylece, bir ENÖ ya da tekrar için notlarınızı kullanıyorsanız, size yararlı olurlar.</p>
John	<p>Tam da masamda duran dizin kartı destesini tanımlamış oldun ne yazık ki. Çok kötü alıntılanmışlar ve bu yüzden pek de kullanılacak durumları yok. Herkesin aynı duruma düşmeden bu dersi öğrenmesini umarım.</p> <p>Şimdi son olarak burada konuştuklarımızı gözden geçirelim. Farzedin ki, biri şu konuşulanlardan not tutmaktaydı, neleri ana noktalar olarak not almış olmalarını isterdiniz? Esther seninle başlayalım mı?</p>
Esther	<p>Bence üç ana nokta hakkında konuştuk – ilk olarak, not tutmanın, yaptığınızı yaparken düşünmenizi gerektiren etkin bir süreç olması. İkincisi, kendi tekniğinizi geliştirmeniz ve size çalışma kitapçığınız ve eğitmeniniz tarafından önerilen fikirleri dikkate almanız gerektiği. İnsanlar bu gibi konuların üzerinde düşünüp iyi fikirler geliştirmişler ancak sizin için işe yarayanı en iyi siz bilirsiniz. Üçüncü nokta ise, notlarınızı düzenli bir şekilde tutun ki onlara dönüp baktığınızda işinize yarasınlar.</p>
John	<p>Evet üç etti. Gerry bunlara başka bir ana nokta eklemek ister misin?</p>
Gerry	<p>Evet, not tutmak, unutmaya ihtimalinize karşı okuduğunuz herşeyi kağıda dökmek değildir. Oyunun kuralı unutmamak değil anlamaktır; iyi not tutmak belli bir konu ya da dersin bir kısmındaki anlayışınızın artması için sadece bir araçtır. Son olarak da, nasıl not tuttuğunuz üzerine zaman zaman düşünmenizi tavsiye ederim.</p>
John	<p>Çok iyi, bir tane de benden geliyor: okuduğunuz metni kendi kelimelerinize çevirmeniz çok</p>

önemlidir. Hem okuduğunuzu anlamanız hem de sindirmediğiniz, başkalarına ait ders materyalini ödevlerinize dahil etmemeniz için bu son derece gereklidir.

Her ikinize de teşekkürler ve not tutarken başarılar!